

Holbæk Fælle.

Se DN's bud på en strategi og plejeplan

DN rejste fredningssag for Holbæk Fælle i 2009.

17. sept. 2013 besluttede Fredningsnævnet fredningen.

Holbæk Kommune går nu i gang med at udmønte fredningsbestemmelserne i en plejeplan, som mere detaljeret fastlægger den fremtidige beskyttelse, benyttelse og pleje.

Se DN Holbæk's forslag på de følgende sider.

Kontaktinfo

DN Holbæk
holbaek@dn.dk

Læs mere på
www.dn.dk/holbaek

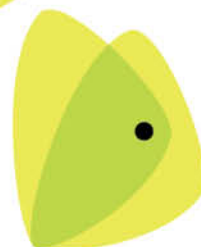
Forslaget er udarbejdet af DN Holbæk,
Arbejdsgruppen for Fredninger og Naturpleje,
Jagtvej 17, 4300 Holbæk

Tlf. 2712 5549

E-mail: holbaek@dn.dk

20. marts 2014

Danmarks
Naturfredningsforening

Baggrunden for fredning og plejeplan.

Holbæk Fælled er et attraktivt natur- og friluftsområde i østbyen. For år tilbage var det byens store fællesområde, hvor bygårdenes dyr græssede. Senere blev det militært øvelsesterræn, indtil Garnisonen i 1980'erne blev nedlagt, og kommunen overtog arealet. Efter en borgerhøring blev der udarbejdet lokalplan og handleplan for at sikre det som et bynært rekreativt naturområde for fremtiden.

Kommunens aftale med DGI om at blive værtsby for Landsstævne 2009 satte imidlertid gang i nye planer, som bekymrede DN, fordi Fælleden rummer store naturværdier. Det skyldes især, at det tidligere øvelsesterræn aldrig er blevet intensivt drænet og opdyrket, som det er sket så mange andre steder.

Der er derfor bevaret mange småbiotoper og dyrearter, som bør beskyttes.

I nov. 2009 sendte Danmarks Naturfredningsforening derfor et forslag til fredning af Holbæk Fælled til Fredningsnævnet.

Nævnet accepterede forslaget som grundlag for en fredningssag, der blev bekendtgjort i Holbæk Amts Venstreblad samt i Statstidende 22. jan. 2010. Der blev afholdt offentligt møde om forslaget og gennemført besigtigelse af fredningsarealerne 12. marts.

På mødet anmodede Holbæk Kommune om tilladelse til først at fremkomme med bemærkninger til fredningsforslaget efter en høringsproces, hvor forslaget kunne drøftes med alle interesserede brugere af Fælleden. Nævnet accepterede anmodningen og fastsatte en svarfrist på 6 måneder.

Kommunen fulgte op med møder hen over året, hvor alle blev hørt og mange problemer vendt.

Efter fornyet drøftelse med DN blev man enige om at udarbejde et udkast til en fællesudtalelse, som åbnede for, at kommunen kunne tilslutte sig fredningen. Byrådet godkendte forslaget, og fællesudtalelsen blev sendt til nævnet, som efter flere opklarende møder afsagde kendelse i fredningssagen 17. sept. 2013.

Kendelsen følger i alt væsentligt DN's oprindelige forslag, men er ajourført på baggrund af kommunens borgermøder og suppleret med nævnets præciseringer og egne vurderinger.

Fredningskendelsen rummer krav om, at fredningens formål og indhold skal udmøntes i en plejeplan og afstikker rammerne for planens indhold.

Det hedder bl.a. i § 5 Naturpleje:

"Plejemyndigheden udarbejder en plejeplan og gennemfører plejen af de fredede arealer. Plejen skal foretages med henblik på at opnå fredningens formål og særbestemmelser for de tre delområder. I forbindelse med udarbejdelse af plejeplanen skal Danmarks Naturfredningsforening have lejlighed til at indgive forslag. Lodsejerne, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet skal have lejlighed til at udtale sig om den endelige plejeplan. Uenighed om planens indhold forelægges fredningsnævnet til afgørelse. Forslag til en plejeplan skal foreligge senest 3 år efter fredningens gennemførelse. Plejeplanen revideres første gang efter 5 år, herefter hvert 10. år."

Vi er i DN Holbæk glade for denne mulighed for at kunne bidrage med vores forslag til plejeplanen. Vi kommer med vores bud på de følgende sider.

Hensigten er ikke at præsentere et færdigt forslag, men at introducere nogle overordnede ideer og principper. Udgangspunktet er dels fredningskendelsen, som danner de forpligtende rammer, og dels overvejelser vedr. mulige virkemidler. Samtidig tager forslaget hensyn til de synspunkter, der blev prioriteret i fællesudtalelsen.

På det tilhørende kort (bagsiden) er bl.a. indtegnet forslag til et overordnet stinet, hegn mv. Navne på stier og delområder er helt uforpligtende bud, som har til opgave at lette forståelsen af tekstafsnittene.

Område A.

Biologiske interesser er i fokus. Naturen har høj prioritet og områderne skal udvikle sig til overdrev og eng med mange store og små vandhuller.

Området beskyttes mod forstyrrelser i dyrenes ynglesæson fra 1. marts til 15. juli.

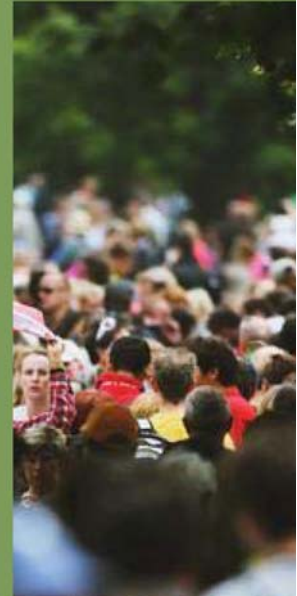
Størstedelen vedligeholdes med græsning eller høslæt,

Område B.

Aktive rekreative interesser prioriteres højt. Her skal være plads til næsten alle - lige fra store events til daglige motionsbrugere, skolars udeundervisning, familiers bålaftener og ryttere og mountainbikere på særlige spor i det varierede landskab.

Græsarealer vedligeholdes ved slæt bortset fra boldbaner. Der etableres støttefaciliteter til fremme af sund motion.

Område C.

Solen og de grønne omgivelser kan nydes i dette område, som i særlig grad tilgodeser landskabet og de stille rekreative interesser.

Her møder man indtryk, der taler til sanserne - dufte, fuglesang og æstetiske synsoplevelser.

Her er rum for mennesker, der søger fred og ro - ældre, psykisk sårbare og stressbelastede. Og rum for den, der blot uforstyrret vil nyde naturen og landskabet.

Området udvikles i retning af naturpræget park med småskove enge, parkplantninger og stier.

Fredningsformål og virkemidler:

Udgangspunktet for plejeplanen er fredningens overordnede formål og specificerede delmål for område A, B og C:

§ 1 Fredningens formål

- At bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter
- At sikre og udvikle områdets rekreative kvaliteter
- At skabe grundlag for naturpleje
- I særlig grad at tilgodese biologiske interesser i delområde A
- I særlig grad at tilgodese aktive rekreative interesser i delområde B
- I særlig grad at tilgodese landskabelige og stille rekreative interesser i delområde C

Af praktiske grunde foreslår vi, at de tre hovedområder opdeles i mindre delområder. For hvert af disse beskrives konkrete forslag til strategier og virkemidler, som imødekommer fredningssituationerne.

Virkemidler – oversigt og definitioner:

Afgræsning:

Normalafgræsning sker med kvæg i permanente eller midlertidigt indhegnede folde. Der benyttes tretrådet elhegn ca. 1,00 m. højt - diskret og billigt efter etablering. Kan baseres på aftaler med forpagter eller kogræsserlav, som fører tilsyn med dyrene. Adgang sikres via stenter, klaplåger og kvæggriste.

Afgræsning med kvæg resulterer i en varieret, artsrig flora bestemt af kvægets fødepræferencer, hvor stærktsmagende, stikkende og giftige planter undgås, mens de fleste græsser og middelhøje urter foretrækkes. Lave urter med bladrosen kan slet ikke græsses af kvæg, som mangler fortænder i overmund og derfor ikke som heste, får og geder kan græsse tæt. Også kvægets gødningssættelse skaber variation. Dels undgår dyrene gødningstotterne helt op til et år pga.

parasitsmitte, og dels skaber variationen i jordbundens næringsindhold meget forskellige nicher for planterne. Det er derfor ingen tilfældighed, at græsningsoverdrev udvikler stor artsrigdom.

Kontraktafgræsning:

Intensiv afgræsning med får (evt. kvæg) og højt græsningstryk i en kortere periode. Baseres på aftale med græsningsentreprenør, som står for midlertidig hegning, tilsyn, mv. Kan anvendes som alternativ til rydning/slåning af arealer.

Slæt:

Manuel eller maskinel slåning af vegetationen. Efterfølgende fjernes materialet som hø, wrap eller på sigt biomasse til biogasproduktion. Slåningstidspunkt: Mens materialets foderværdi er høj dvs. inden frømodning, men af hensyn til dyrelivet dog tidligst 1. juli.

Græsarealer, som vedligeholdes med slæt, udvikler en meget artsrig flora og giver gode friluftsmuligheder.

Parkpleje:

Differentieret plejeindsats med anvendelse af et bredt spektrum af parkplejetechnikker herunder rydning, plantning, beskæring, græsklipning, sti-vedligeholdelse m.v.

Adgangsbestemmelser:

Plejeplanens bestemmelser om adgangsvilkår og aktivitetsmuligheder i de forskellige områder for forskellige brugergrupper.

Brugerfaciliteter:

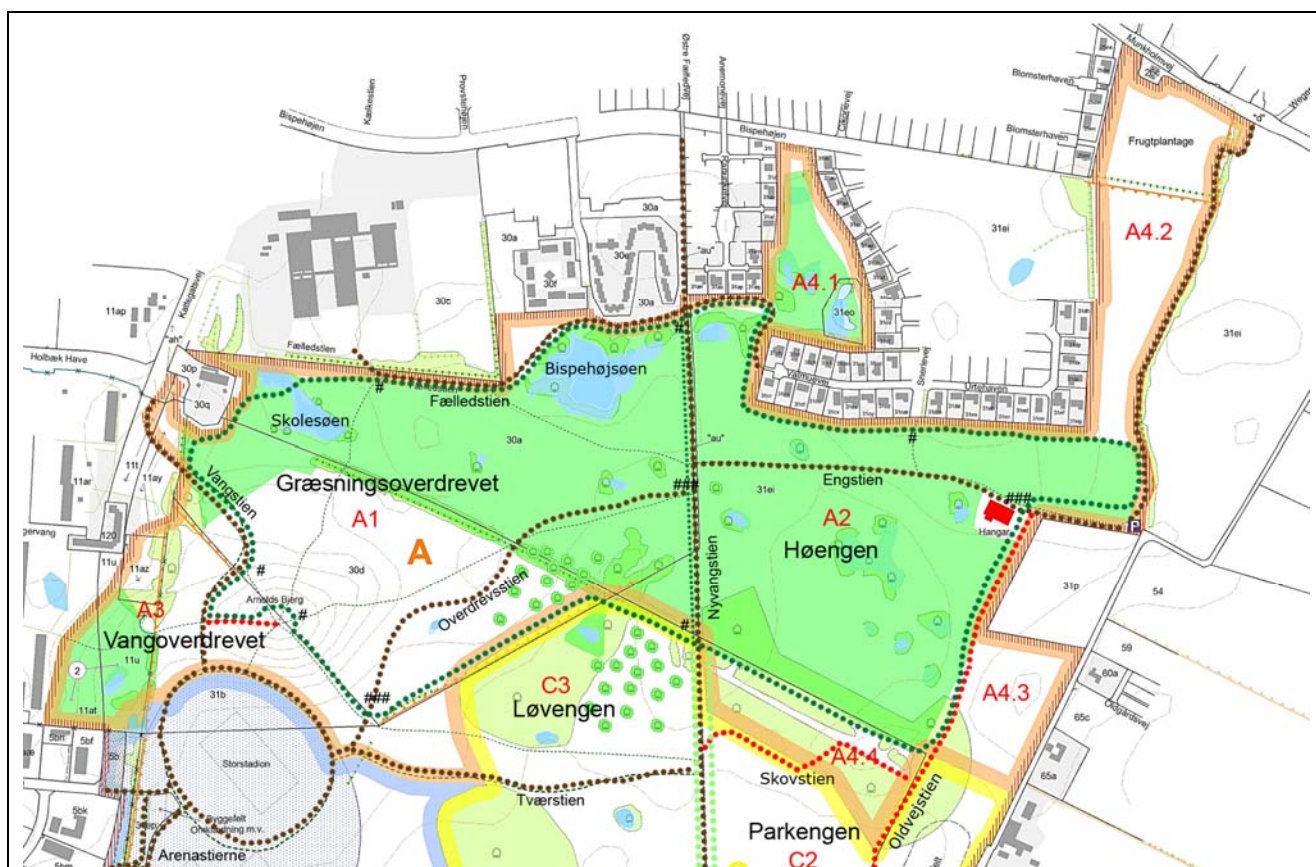
Plejeplanens bestemmelser om stier og støttefaciliteter for forskellige brugerkategorier herunder bænke, motionsfaciliteter, boldbaner mv.

Information:

Plejeplanens bestemmelser om oplysningstiltag i form af skilte, foldere og naturvejledning om adgangsbestemmelser, plejeprojekter, arrangementer mv.

Fredningskendelsen siger: "Plejeplanen skal sikre, at arealernes biodiversitet opretholdes og styrkes. De områder, der på kortbilag 1 (fredningskortet) er registreret som eng, skal plejes, så vækstbetingelserne for våd eller tør eng fremmes. De områder, der på kortbilag 1 er registreret som søer, skal plejes som lysåbne biotoper. Områder med overdrevspotentiale skal plejes, så vækstbetingelserne for overdrevsvegetation fremmes.

Desuden gælder, at alle arrangementer der berører område A - uanset årstid - skal have start og slut i område B eller udenfor Fælleden."

Størstedelen af området (A1 og A2) hegnes med et permanent hegn for at muliggøre afgræsning, som bedst imødekommer plejeintentionerne. I område A1 påbegyndes græsningen i maj, mens A2 først efter slæt i juli åbnes for græsning. Adgang til området sikres via klaplåger, kvægriste mv.

Arealet består af den vestlige del af den permanente hegning. Mobilhegnet langs "Nyvangstien" danner grænse til A2.

Området omfatter (nordsiden) af Arnolds Bjerg, et område som er under udvikling mod overdrevstilstand. Desuden af bjergfoden og den vest-

lige del af det § 3-beskyttede engområde, som med spredt buskvegetation rummer potentiale som overdrev. Hertil komme Fælledens største søer kaldet "Skolesøen" og "Bispehøjsøen" samt enkelte mindre søer og vådområder. Et forvokset læhegn af fyr og graner præger grænsen mellem engen og "bjergfoden".

Plejeforslag 1. plejeperiode:

1. Området afgræsses fra maj til sent efterår. Højt græsningstryk fra maj til juli. Derefter åbnes til område A 2 for supplerende græsning.
2. Fyrrehegnet fjernes over nogle år for at åbne udsynet over eng- og overdrevslandskabet. Den østligste del af hegnet (se også A 2) erstattes med lægivende lavere plantning af naturligt hjemmehørende overdrevsarter (tjørn, slåen, hassel m.fl.), som plantes i spredte holme for at skabe et harmonisk landskabsbillede.
3. Skolesøen (syd for skolen) bevares som et lysåbent sømiljø i græsningsoverdrevet. Den nordvestlige del frahegnes og indgår i delområde A3 som undervisningslokalitet for skole og børnehaver.
4. Bispehøjsøen og sø- og moseområdet ved Nyvangstien naturgenoprettes. Der er sket en markant tilgroning med pilekrat, som skygger for vand- og sumplanter og tilfører store mængder nedfaldsblade, der skaber dårligt vandmiljø. Alt krat syd og øst for søerne nedskæres, så der kommer lys til søfladen. Spredte buske i stor afstand fra søerne bevares. Krat mod nord udtynnes, men kun så meget, at ynglemuligheder for nattergal og andre kratfugle bevares.
5. Områderne beskyttes mod forstyrrende færdsel 1. marts - 15. juli.

Brugerfaciliteter:

Der opsættes stenter eller klaplåger ved de primære indgange til området. Ved Overdrevstien og Nyvangstien etableres tillige kvægriste af hensyn til cyklister. Nuværende grusbefæstede stier bevares og vedligeholdes.

Delområde A 2. "Høengen"

Arealet omfatter den østlige del af den permanente indhegning primært det § 3-beskyttede eng- område øst for Nyvangstien. I området indgår desuden en lille del af skvområdet i det sydøstlige hjørne og en række mindre søer og våd-

områder af stor biologisk værdi. Hangarbygningen mod øst skal if. fredningsbestemmelserne fjernes (er sket).

Plejeforslag 1. plejeperiode:

1. Området friholdes i foråret og indtil 1. juli for græsning og slid, hvilket sikrer udviklingen af et vegetationsdække, der kan høstes til hø eller wrap umiddelbart efter 1. juli. Der efterlades holme af uhøstet vegetation som skjul for dyrelivet og for at fremme den biologiske variation på arealet. Efter slæt åbnes til A 1, og arealet afgræsses derefter ekstensivt sammen med A 1. indtil ca. 1. nov.
- Ved Hangargrunden opsættes hegning til fangfold og evt. foderplads (slutfedning af slagtedyr). Området omkring afskærmes med lav beplantning.
2. Ved de skovbevoksede arealer mod syd og øst etableres spredte supplerende småbevoksninger, som skaber et landskabsbillede (løvengslandskab), der danner harmonisk overgang mellem skov og eng, uden at hæmme det lange udsyn mod Arnolds Bjerg fra Engstien og boligområderne. Der anvendes arter (primært hassel), som vedligeholdes med stævning (10- 15 års interval). Naturlig opvækst af tjørn, hunderose, slåen ol. bevares i begrænset omfang. Det skaber variation, giver beskyttelse til dyrelivet og vil med tiden udvikle områdets karakter i retning af eng med overdrevskarakter. Den del af Østskoven, som ligger indenfor folden, benyttes som græsnings-skov og giver læ og beskyttelse til dyrene.
3. Omkring områdets småsøer og vådområder bevares et udløst vegetationsbælte, som afgræsses i sensommeren. Søer og vådområder vurderes løbende og plejes, når det er nødvendigt for at bevare og udvikle biodiversiteten.
4. Det nordlige sumpområde (mellem Nyvangstien og Valmuevej) var tidligere et værdifuldt åbent lavvandet søområde, men er nu kraftigt tilgroet med pilekrat. Området trænger voldsomt til pleje og retableres ved kraftig nedskæring af pilekrattet og afgræsning.

Brugerfaciliteter:

Der opsættes stenter eller klaplåger ved de primære indgange til området og kvægriste ved Engstien og Nyvangstien. Nuværende grusbefæstede stier bevares og vedligeholdes. Naturligt opståede spor fra bl.a. motionsløbere vedligehold-

des. Der kan i begrænset omfang udlægges afmærkede spor til brug for individuelle MTB'ere og ridning udenfor græsningsperioden. Områderne beskyttes mod forstyrrende færdsel 1. marts - 15. juli.

Delområde A 3 . "Vangoverdrevet"

Omfatter det stærkt tilgroede §3-beskyttede eng/overdrev mod Vangkvarteret og græsarealer på sydsiden af Arnolds Bjerg og langs Vangstien. Desuden græsarealer ved børnehaven og den frahegnede del af "Skolesøen".

Plejeforslag 1. plejeperiode:

1. Alle åbne græsarealer vedligeholdes, hvor det er muligt, ved slæt efter 1. juli.
2. Indenfor det gamle §3-overdrev gennemføres en manuel udtynding/rydning (parkpleje), som sikrer området mod tilgroning, så karakteren af åbent overdrev kan bevares.
3. Lejlighedsvis kontraktagræsning af overdrevet og bjergets sydskråning sikrer, at højstauedevegetationen holdes i ave. Naturlig spredt supplerende opvækst af tjørn accepteres. Parkpleje benyttes efter behov og som alternativ til kontraktagræsning.
4. Overdrevssøen oprenses.

Brugerfaciliteter:

Nuværende grusbefæstede stier bevares og vedligeholdes. Spor for individuelle motionsløbere bevares. Der kan etableres et afmærket spor for individuelle terræncyklister (MTB) på sydsiden af Arnolds Bjerg og videre gennem overdrevsområdet ved Vangkvarteret. Området beskyttes mod forstyrrende færdsel 1. marts - 15. juli. Klaplåger til A1 sikrer adgang til Græsningsoverdrevet for færdsel til fods.

Ved Skolesøen kan etableres en mindre træbro, som letter elevobservationer af dyrelivet, fangst af vandinsekter m.v.

Område B.

Fredningskendelsen siger: "Plejeplanen skal sikre muligheden for et bredt udbud af aktive rekreative interesser, motion, fysisk aktivitet og friluftsliv".

På toppen af Arnolds Bjerg opsættes bænke til publikum. Der etableres en grusbefæstet stiforbindelse fra Vangstien som den primære adgangsvvej til bjergtoppen, men kun en trampesti/spor for gående fra østsiden og via klaplågen fra A1. Andre faciliteter som f.eks. udsigtskikkert kan overvejes.

Delområde A4.1-4.4 Øvrige dele af område A

Omfatter 3 delvist græsbevoksede områder A4.1-4.3 øst for Nyvangstien samt Østskoven mod syd.

Plejeforslag 1. plejeperiode:

1. Nuværende lysåbne græsarealer i A4.1 - 4.3. opretholdes ved slæt suppleret med hensigtsmæssig parkpleje og evt. lejlighedsvis kontraktagræsning. Stærkt tilgroede dele af frugtplantagen i A4.2. renoveres.
2. Der udarbejdes en plan for renovering af Østskoven, som forstmæssigt er forsømt. Nåletræskulturer udskiftes med løvtræ i blandingskultur.
3. P-pladsen ved Oldvejen bringes i overensstemmelse med fredningsbestemmelserne.
4. Områderne beskyttes mod forstyrrende aktiviteter 1. marts - 15. juli.

Brugerfaciliteter:

Nuværende grusbefæstede sti fra Munkholmvej (langs skellet til nyt boligområde) bevares og vedligeholdes med ny grusbelægning. Stien (benævnt Oldvejstien) foreslås videreført som nyanlagt grusbefæstet sti parallelt med Oldvejen. Ligeledes foreslås nyanlæg af primærsti (Skovstien) gennem Østskoven med tilslutning til Oldvejstien. Spor for individuelle motionsløbere bevares/nyetableres. Der kan desuden etableres afmærkede spor for individuelle terræncyklister (MTB) og evt. ridesti.

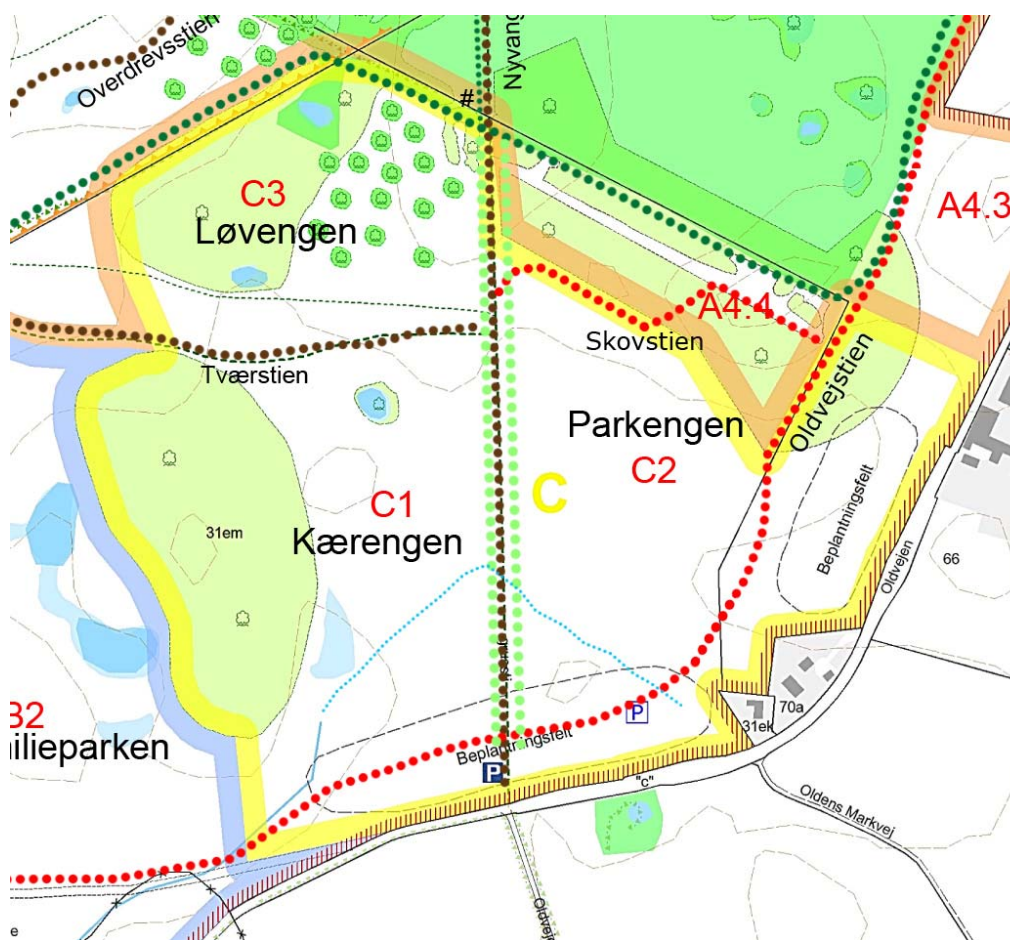
I kendelsen specificeres en lang række muligheder og begrænsninger for aktiviteter.

fiksti) langs Skagerrakvej frem til rundkørslen på Roskildevej.

4. Der oprettes brugerlav, som får ansvar for udvikling, anvendelse og anlæg af specifikke brugergrupperes faciliteter på Holbæk Fælled og sikrer, at brugerne respekterer frednings- og plejebestemmelserne. (Eks.: Fælledens Ridelav står for

etablering af markerede ridespor på Fælleden og vedligeholder spor og ridearealer). Medlemskab af et brugerlav (ridelav, MTB-lav, løbe- og motionslav, hundelav osv.) kan gøres obligatorisk som forudsætning for aktivitetsudøvelse på Fælled.

Område C.

Fredningskendelsen siger: "Plejeplanen skal sikre, at muligheden for stille rekreative interesser tilgodeses. De på kortbilag 1 angivne beplantningsfelter skal tilplantes for at opnå afskærmning mod parkerede biler og Ny Oldvej (nu Skagerrakvej). Plejeplanen skal formuleres sådan at området udvikles sig i retningen af naturpræget park.

Område C skal beskyttes mod forstyrrelser og/eller slid på naturen i den mest sårbare tid på

året. I perioden fra 1. marts til 15. juli må der derfor ikke foregå orienteringsløb, ridning, cykelcross eller lignende udenfor de eksisterende stier eller spor, der er udlagt til formålet.

Desuden gælder, at alle arrangementer der berører område C - uanset årstid - skal have start og slut i område B eller udenfor Fælled.

Principper for områdeinddeling:
De eksisterende primærstier inddeler naturligt område C i tre delområder med hver sine udviklingsmuligheder.

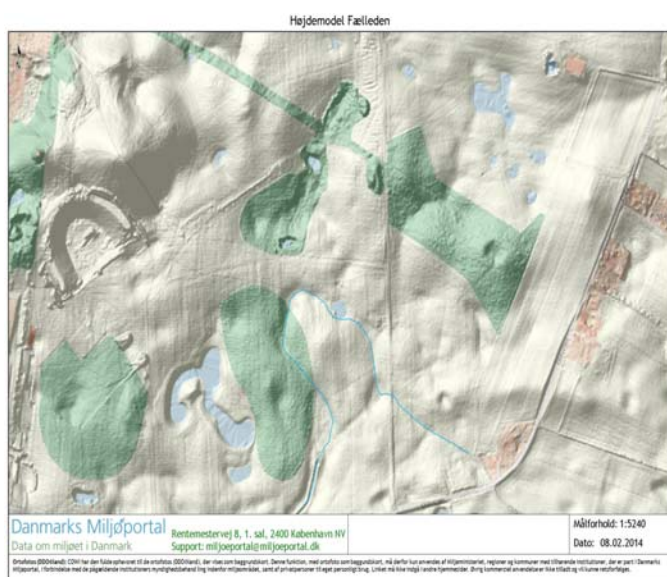
Det foreslås, at der etableres allé-beplantning med lind langs Nyvangstien mellem områdets nordlige skovelementer og den nye parkeringskov mod syd. Vest for alléen findes område C1 (Kæringen) med potentiale til at blive lysåben fugtig eng med småsøer og kærparker og renoveret frilægning af Kalveåens forløb. Nord for Kæringen i område C3 findes Fælledens centrale skovparti. Vest for lindealléen i delområdet C2 udvikles et parkpræget område.

Delområde C1. "Kæringen".

Indeholder mod vest et større ungt skovområde, men størstedelen udgøres af engarealet, der indeholder sø og kærområder. Grænser mod øst op til lindealléen.

Gennemkrydses af den fritlagte Kalveå.

Mod syd etableres ny skov. Fredningskendelsens bestemmelser er: *"På vestsiden af skæringspunktet for Oldvejen og den nord-syd gående grussti er det tilladt at etablere en permanent p-plads (græsparkering) til max. 20 biler."* Beplantningsfelterne skal senest tilplantes samtidig med at denne parkeringsmulighed udnyttes".

Plejeforslag 1. plejeperiode:

1. Ovennævnte beplantning bør etableres straks. Der har allerede gennem længere tid fundet parkering sted, og fredningsbestemmelserne er derfor overtrådt.

Også bestemmelserne om midlertidige p-pladser på C2 overtrædes, når Nyvang har større arrangementer som f.eks. deres julemarkedsdage.

2. Under fredningssagens forløb er Kalveå's øvre rørlagte strækning blevet frilagt. Projektet er næppe godkendt af Fredningsnævnet?

Der er muligvis sket en forbedring af vandaflødningssevnen. Landskabsæstetisk er frilægningen imidlertid problematisk. Det frilagte vandløb har alt for stejle, ustabile brinker.

Vi foreslår, at projektet revurderes. Brinkerne bør jævnes til højst 1:5 hældning. En alternativ løsning burde imidlertid undersøges.

Miljøportalens højdemodel indikerer, at en vandløbsslyngning måske kunne etableres.

Området er udpeget som potentielt vådområde, og et ændret forløb med sløjfe og svagt skrånede brinker burde overvejes som klimaprojekt. Kæringen kunne efter et sådant genopretningsprojekt udvikle sig til et interessant engområde med parkkvaliteter, hvis der etableres småstier med bræddegangbroer i lighed med svellebroen ved Maglesø.

3. Vedligeholdelsen af C1 bør ske ved afgræsning eller slæt, hvor det er muligt.

4. Den under A foreslåede nyanlagte primærsti Oldvejstien parallelt med Oldvejen/Skagerrakvej videreføres over C1 og C2 til B1.

5. Områderne beskyttes mod forstyrrelser 1. marts - 15. juli.

Delområde C2. "Parkengen".

Området øst for lindealléen kan udvikles til den mest parkprægede del af C.

Her skal det være muligt at etablere parkbeplantninger og i begrænset omfang tilplantede bede, men med respekt for målsætningen om "naturpræget park".

Et net af småstier bør skabe adgang til dette område for stille rekreative brugere.

"Sommerfuglenes Park" kunne være det overordnede tema for valg af beplantning og indretning.

Det foreslås, at en landskabsarkitekt udvikler en plan for området. Evt. kunne en arkitektkonkurrence tilføre kreativitet og landskabsæstetiske kvaliteter til planlægningen.

Plejeforslag 1. plejeperiode:

1. De to beplantningsfelter mod Oldvejen tilplantes straks. (begrundelse se C1).

2. Parkengen vedligeholdes fra begyndelsen med slæt. Senere udvikles og beriges området i retning af naturpræget park for stille brugere, som skitseret ovenfor.

3. Ny sti (Skovstien) etableres på grænsen til A2

4. Oldvejstien etableres og går gennem nyplantningerne i det sydlige område.

5. Brinker langs den frilagte Kalveå jævnes i nødvendigt omfang. Alternativt udarbejdes et restaureringsprojekt med slyngning af åen, som skitseret ovenfor.

6.Områderne beskyttes mod forstyrrelser 1. marts - 15. juli.

Delområde C3. "Løvengen".

Området nord for Tværstien. Grænser op til A1.

Plejeforslag 1. plejeperiode:

1.Skovdelen udtyndes. Nålebevoksning især ved-søen ryddes og erstattes af blandet løv. Arealer nærmest søen tilplantes ikke.
2.På græsarealet plantes spredte bevoksninger af stævningsarter - primært hassel. Derved etableres grundlaget for en biotopudvikling, som vedligeholdet med slæt sikrer en udvikling imod løveng – en naturtype af meget stor landskabsæstetisk og biologisk værdi.

3, Områderne beskyttes mod forstyrrelser 1. marts - 15. juli.

Generelt:

Overvejelser om stier.

Etableringen af et velstruktureret system af stier har stor betydning. Vi anbefaler, at de på kort-skitsen foreslåede primærstier etableres i første plejeperiode.

Der skelnes mellem

1.Primærstier: Grusbefæstede brede stier velegnede til cykling, gåture, løb og ture med hund i snor. Udlægges med 5m brede rabatter, hvor det er muligt. I rabatten kan etableres ridespor eller MTB-spor.

2.Småstier: Grusbelagte men mindre stier forbeholdt gående (også gangbesværede) og individuelle motionsløbere.

3.Spor: *Almene spor* (trampestier) opstår ved brugernes færdsel til fods i de græsbevoksede områder. *Specialspor* etableres formålsbestemt og markeret til brug for ridning, MTB ol.

Overvejelser om adgangsvilkår:

Plejeplanen bør indeholde klare bestemmelser om, hvilke adgangsmuligheder og vilkår, der gælder for færdsel og brug af Fælledens forskellige områder på forskellige tider af året.

I vedføjede skema skitseres et forslag til at skabe overblik.

Adgang og færdsel – et overblik:	A1	A2	A3	A4	B1	B2	B3	C1	C2	C3
Alm. færdsel til fods – individuelt og i smågrupper										
Alm. færdsel med hund i snor - på stier og almene spor	*	*								
Færdsel med hund uden snor										
Løbetræning individuelt/smågrupper – på stier og almene spor										
Motionsløb i større grupper og stævner med ansøgt tilladelse – på primærstierne	*	*								
Alm. cykling – individuelt/smågrupper på primærstierne										
Cykelløb på primærstier med ansøgt tilladelse	*	*								
MTB – individuelt/smågrupper på skiltede specialspor	**	**	**	**				**	**	**
Ridning – individuelt på skiltede specialspor	*	*								
Orienteringsløb ol. med ansøgt tilladelse	**	**	**	**				**	**	**
Stævner og arrangementer med ansøgt tilladelse (Bemærk! Særregler for Eventområdet)	**	**	**	**	!			**	**	**
* ikke i indhegnede områder med græssende dyr. ** ikke i beskyttelsesperioden 1. marts – 15.juli										

